

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Інструкція № 6
з безпеки життєдіяльності студентів
під час туристичних подорожей

м. Харків

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Затверджено
Наказ В. о. директора
ВСП «ХТЕФК ДТЕУ»

17 червня № *105-0*

Інструкція № 6
з безпеки життєдіяльності студентів
під час туристичних подорожей

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності студентів під час туристичних подорожей поширюється на всіх учасників освітнього процесу Відокремленого структурного підрозділу «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

1.2. Дана інструкція розроблена на підставі Наказу Міністерства освіти і науки України «Інструкція щодо організації та проведення екскурсій і подорожей з учнівською та студентською молоддю» від 02.10.2014 року № 1124 з метою збереження життя і здоров'я студентської молоді, являється нормативним документом в межах коледжу і поширюється на осіб, які проводять навчальні екскурсії зі студентами.

1.3. Туристичні подорожі проводяться шляхом формування туристських груп у різноманітних організаційних формах: екскурсії, експедиції, походи.

Екскурсія - це колективне відвідування студентською молоддю визначних місць з освітньою, навчально-виховною, науковою чи розважальною метою.

Експедиція - це подорож, яка проводиться зі студентською молоддю з метою вивчення історії рідного краю, довкілля, явищ соціального життя, світової цивілізації, географічних, етнографічних, історичних об'єктів та їх дослідження з використанням технічних засобів пересування або ж без них. Під час проведення експедиції можливе подолання природних перешкод (перевалів, порогів, печер тощо).

Походи - це подорож організованої групи студентської молоді з використанням активних форм пересування за визначеним маршрутом, під час проходження якого можливе подолання природних перешкод: перевалів, порогів, печер тощо різних категорій та ступенів складності (далі - туристично-спортивні походи).

1.4. Екскурсійні групи студентської молоді (далі - екскурсійні групи), які використовують для руху автомобільні дороги, автомобільний транспорт, залізниці, судноплавні водні шляхи, території заповідників, заказників, національних парків, прикордонну зону тощо, зобов'язані діяти у відповідності до вимог, що визначають порядок перевезення організованих екскурсійних

груп автомобільним транспортом і залізницею, користування дорогами та перебування на територіях відповідного охоронного статусу.

2. Вимоги безпеки перед початком проведення екскурсії

2.1. У разі прийняття рішення про організацію та проведення екскурсії, подорожі керівник коледжу зобов'язаний:

- сприяти підготовці та проведенню екскурсії, подорожі;
- видати наказ про проведення екскурсії, подорожі, у якому: визначити мету, строк проведення, призначити керівника групи, що проводить екскурсію, подорож, його заступника (заступників), затвердити склад учасників та маршрут екскурсії, подорожі;

- провести інструктаж з питань безпеки життєдіяльності під час екскурсії, подорожі з керівником групи, що проводить екскурсію, подорож, його заступником (заступниками) згідно з вимогами даної інструкції.

- видати керівнику групи копію наказу про проведення екскурсії, подорожі та список учасників екскурсії, подорожі, засвідчені у встановленому законодавством порядку;

2.2. Керівник групи, його заступник (заступники), що проводять екскурсію, подорож, зобов'язані:

- забезпечити комплектування груп учасниками відповідного віку та стану здоров'я;

- ознайомити учасників екскурсії, подорожі з планом та затвердженим маршрутом їх проведення, історичними та географічними особливостями території, об'єкта (об'єктів), де буде проходити екскурсія, подорож;

- провести цільовий інструктаж з учасниками з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності під час екскурсії, подорожі згідно з вимогами Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01 серпня 2001 року № 563, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 листопада 2001 року за № 969/6160;

- отримати копію наказу про проведення екскурсії, подорожі та список групи;

- провести збори батьків учасників екскурсії, подорожі (для дальніх екскурсій, подорожей учасників віком до 18 років);

- забезпечити під час екскурсії, подорожі додержання учасниками належного громадського порядку, виконання правил дорожнього руху, правил пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності;

- провести інформування учасників екскурсії, подорожі про фактори ризику в запланованій екскурсії, подорожі (за їх наявності) і про відповідні заходи щодо запобігання травматизму;

- одержати, у разі потреби, дозвіл на відвідування об'єктів, територій, на яких встановлено особливий режим відвідування;

- розробити план дослідницької, краєзнавчої, природоохоронної роботи та інших заходів під час екскурсії, подорожі, якщо такі заплановано проводити;

2.3. Перед кожною екскурсією здобувачів фахової перед вищої освіти ознайомлюють із загальною характеристикою об'єкта екскурсії, її маршрутом і правилами безпеки, яких необхідно дотримуватися під час екскурсії.

2.4. Кількість здобувачів фахової перед вищої освіти, які одночасно беруть участь в екскурсії, не повинно перевищувати 40 чоловік.

2.5. Вирушаючи на екскурсію з здобувачами перед вищої освіти, викладач повинен мати при собі дорожню аптечку допомоги.

2.6. Допущені до екскурсії здобувачі фахової перед вищої освіти повинні бути відповідно одягнені, не мати при собі предметів, що створюють небезпеку під час проведення екскурсії.

2.7. Перед проведенням екскурсії роблять перекличку студентів, відмічаючи присутніх.

2.8. Учасники групи, що перебувають під час екскурсій, подорожей на території заповідників, заказників, національних парків, у прикордонній зоні тощо, зобов'язані дотримуватися порядку перебування на цих територіях відповідно до законодавства України.

3. Вимоги з безпеки під час екскурсій

3.1. Керівник групи та його заступник (заступники) під час проведення екскурсії, подорожі зобов'язані:

- забезпечити дотримання правил пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності, охорони природи, пам'яток історії і культури тощо;

- вживати заходів, спрямованих на забезпечення безпеки учасників екскурсії, подорожі, зокрема щодо зміни маршруту, припинення екскурсії, подорожі у зв'язку з виникненням небезпечних природних явищ та з інших обставин, що становлять загрозу безпеці учасників;

- дотримуватися затвердженого маршруту та плану екскурсії, подорожі (крім випадків, пов'язаних зі зміною маршруту чи плану з метою забезпечення безпеки учасників);

- не допускати безпідставного поділу групи, що здійснює екскурсію, подорож, відставання окремих учасників, а також вибуття окремих учасників екскурсії, подорожі без супроводу одного із заступників керівника (від'їзд одного чи декількох учасників можливий лише за умови, що в групі, що здійснює екскурсію, подорож, два або більше заступників керівника);

- при аварійній ситуації (раптовому виникненні умов, що загрожують життю та здоров'ю учасників екскурсії, подорожі) ужити заходів щодо збереження життя і здоров'я учасників екскурсії, подорожі, виходячи з конкретної ситуації та реальної наявності сил і засобів для ліквідації небезпечної ситуації;

- у разі нещасного випадку терміново організувати надання першої домедичної допомоги потерпілому та його доставку до закладу охорони здоров'я, викликати за потреби екстрену медичну допомогу;

- повідомити про нещасний випадок, що стався, керівнику навчального закладу, органу управління освітою, що проводить екскурсію, подорож, та інші відповідні служби;

- про нещасний випадок, що трапився під час дальніх екскурсій, подорожей, також повідомити відповідний орган управління освітою за місцем знаходження групи;

- у разі користування під час екскурсії, подорожі залізничним транспортом забезпечити виконання вимог, встановлених Порядком обслуговування громадян залізничним транспортом, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 1997 року № 252 (зі змінами);

3.2. Учасник екскурсії, подорожі зобов'язаний:

- своєчасно виконувати розпорядження керівника групи, що проводить екскурсію, подорож, та його заступника (заступників);

- своєчасно повідомляти керівника групи, що проводить екскурсію, подорож, або його заступника про погіршення стану здоров'я чи травму;

- дотримуватись громадського порядку, виконувати правила дорожнього руху, пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності;

- не порушувати права та законні інтереси інших осіб;

- при знаходженні зброї, вибухонебезпечних та незнайомих предметів не торкатися і не зрушувати їх з місця; про їх місце знаходження терміново повідомити керівника групи, що проводить екскурсію, подорож, або його заступника, які за першої нагоди зобов'язані повідомити про такі предмети відповідні місцеві органи виконавчої влади та/або органи місцевого самоврядування;

- з повагою ставитися до місцевих жителів, їх звичаїв і традицій;

- зберігати довкілля, дбайливо ставитися до об'єктів природи, пам'яток історії, культури.

4. Вимоги безпеки після закінчення екскурсії

Керівник групи після закінчення екскурсії, подорожі зобов'язаний:

- повідомити керівництво навчального закладу, орган управління освітою, що проводить екскурсію, подорож, про її завершення;

- повідомити про нещасний випадок, що стався, керівнику навчального закладу, органу управління освітою, що проводить екскурсію, подорож, та інші відповідні служби;

- зробити перекличку студентів групи, відмічаючи присутніх;

- за вимогою навчального закладу, органу управління освітою, що проводить екскурсію, подорож, надати звіт про їх проведення.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При аварійній ситуації (раптовому виникненні умов, що загрожують життю та здоров'ю учасників екскурсії, подорожі) ужити заходів щодо збереження життя і здоров'я учасників екскурсії, подорожі, виходячи з

конкретної ситуації та реальної наявності сил і засобів для ліквідації небезпечної ситуації;

5.2. У разі нещасного випадку терміново організувати надання першої до медичної допомоги потерпілому та його доставку до закладу охорони здоров'я, викликати за потреби екстрену медичну допомогу;

5.3. Повідомити про нещасний випадок, що стався, керівнику навчального закладу, органу управління освітою, що проводить екскурсію, подорож, та інші відповідні служби;

5.4. Про нещасний випадок, що трапився під час дальніх екскурсій, подорожей, також повідомити відповідний орган управління освітою за місце знаходження групи;

5.5. Дії при пораненні:

- для надання першої допомоги при пораненні необхідно

використати чисту тканину (носову хустинку тощо). На те місце тканини, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель розчину йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти тканину на рану.

- для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно підняти поранену кінцівку вгору, кровоточиву рану закрити перев'язувальним матеріалом, складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4-5 хв., якщо кровотеча зупинилася, то, не знімаючи накладеного матеріалу, забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок у суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.6. Дії при ураженні електричним струмом:

- необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, виключивши електрообладнання від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від електропровідних частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал;

- при відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно зробити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу (103).

5.7. Дії при теплових опіках:

- при опіках вогнем, парою, гарячими предметами в жодному разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом;

- при опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють великої кількістю холодної води;

- при опіках другого ступеня (пухирі), при опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.8. Дії під час сигналу «Повітряна тривога»:

- негайно здійснити оповіщення керівника групи, студентів про повітряну тривогу;
- виконувати вказівки керівника групи під час евакуації до укриття;
- прямувати визначеними маршрутами евакуації до визначеного укриття;
- спуститися сходами та швидко, без паніки зайняти місце в укритті;
- виконувати правила поведінки в укритті;
- дотримуватися в укритті правил пожежної безпеки;
- зберігати спокій, не піддаватися паніці, зберігати здатність швидко і правильно оцінювати ситуацію;
- надати медичну допомогу постраждалим.

5.9. Дії під час артилерійських обстрілів:

- під час артилерійського, мінометного обстрілу, ракетного або авіаційного нальоту не слід залишатися у будинку;
- небезпечно ховатися в підвалах панельних будинків, біля автомобільної техніки, автозаправних станцій та під стінами будівель з легких конструкцій (такі об'єкти неміцні, тож велика ймовірність травмуватися або опинитися під завалом);
- якщо артилерійський, мінометний обстріл, ракетний або авіаційний наліт застали вас під час пересування, слід лягти на землю, туди, де є виступ, або хоча б у невелике заглиблення. Захистити можуть бетонні конструкції (крім тих, що можуть обвалитися або загорітися), виїмки, неглибокі підземні колодязі, великі трубопроводи та канали;
- закривати долонями вуха та відкривати рот (це врятує від контузії, убереже від акустичного удару);
- не виходити з укриття, зачекати хоча б 5-10 хвилин після завершення обстрілу (після залпу зазвичай ведеться уточнення результатів стрільби і коригування вогню або зміна позицій);

Розробив:
Провідний інженер
з охорони праці

Олександр БОРИСЕНКО